

LIETUVOS RESPUBLIKOS VIDAUS REIKALŲ MINISTERIJA

Biudžetinė įstaiga, Šventaragio g. 2, LT-01510 Vilnius,
tel.: (8 5) 271 7154 / 271 7178, faks. (8 5) 271 8551, el. p. bendrasisd@vrm.lt.
Duomenys kaupiami ir saugomi Juridinių asmenų registre, kodas 188601464

Lietuvos Respublikos Vyriausybei

Į 2018-11-28

Nr.

posėdžio protokolo
Nr. 53 21 kl. 2 p.

Kopijos:

Ekonomikos ir inovacijų ministerijai,
Finansų ministerijai,
Socialinės apsaugos ir darbo ministerijai,
Sveikatos apsaugos ministerijai,
Teisingumo ministerijai,
Specialiųjų tyrimų tarnybai,
Kalėjimų departamentui prie Teisingumo
ministerijos,
Muitinės departamentui prie Finansų ministerijos

DĖL VALSTYBĖS IR SAVIVALDYBIŲ ĮSTAIGŲ DARBUOTOJŲ, SPECIALIŲJŲ TYRIMŲ TARNYBOS IR VIDAUS TARNYBOS SISTEMOS PAREIGŲNŲ PROFESIJŲ, KURIŲ TRŪKSTA ĮSTAIGOSE, DARBO APMOKĖJIMO REGLAMENTAVIMO

Vidaus reikalų ministerija (toliau – VRM), vykdydama Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2018 m. lapkričio 28 d. posėdžio protokolo Nr. 53 21 klausimo 2 punkte nurodytą pavedimą (toliau – Pavedimas) *išnagrinėti esamą valstybės ir savivaldybių įstaigų darbuotojų, Specialiųjų tyrimų tarnybos ir vidaus tarnybos sistemos pareigūnų profesijų, kurių trūksta Lietuvos Respublikos valstybės ir savivaldybių įstaigose, darbo apmokėjimo reglamentavimą ir pateikti Vyriausybei pasiūlymus dėl šio reglamentavimo tobulinimo, siekiant nustatyti galimybę jiems mokėti didesnę darbo užmokesį*, teikia šią informaciją ir pasiūlymus.

Vykdydama Pavedimą VRM kreipėsi į Ekonomikos ir inovacijų ministeriją, Finansų ministeriją, Socialinės apsaugos ir darbo ministeriją, Sveikatos apsaugos ministeriją, Teisingumo ministeriją, Specialiųjų tyrimų tarnybą, Kalėjimų departamentą prie Teisingumo ministerijos ir Muitinės departamentą prie Finansų ministerijos, prašydama:

1) pateikti nuomonę dėl galiojančio reglamentavimo, susijusio su valstybės ir savivaldybių įstaigų darbuotojų, Specialiųjų tyrimų tarnybos ir vidaus tarnybos sistemos pareigūnų profesijų, kurių trūksta Lietuvos Respublikos valstybės ir savivaldybių įstaigose, darbo apmokėjimu, nustatytu Lietuvos Respublikos specialiuųjų tyrimų tarnybos įstatymo 55 straipsnio 1 dalies 2 punkte, Lietuvos Respublikos valstybės ir savivaldybių įstaigų darbuotojų darbo apmokėjimo įstatymo 7 straipsnio 7 dalyje, Lietuvos Respublikos vidaus tarnybos statuto 56 straipsnio 1 dalies 6 punkte, taip pat Atskirų profesijų, kurių darbuotojų trūksta Lietuvos Respublikos valstybės ir

savivaldybių įstaigose, sąraše, patvirtintame Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2018 m. lapkričio 28 d. nutarimu Nr. 1177 „Dėl Atskirų profesijų, kurių darbuotojų trūksta Lietuvos Respublikos valstybės ir savivaldybių įstaigose, sąrašo patvirtinimo“, (toliau – Sąrašas) įtvirtintu reguliavimu;

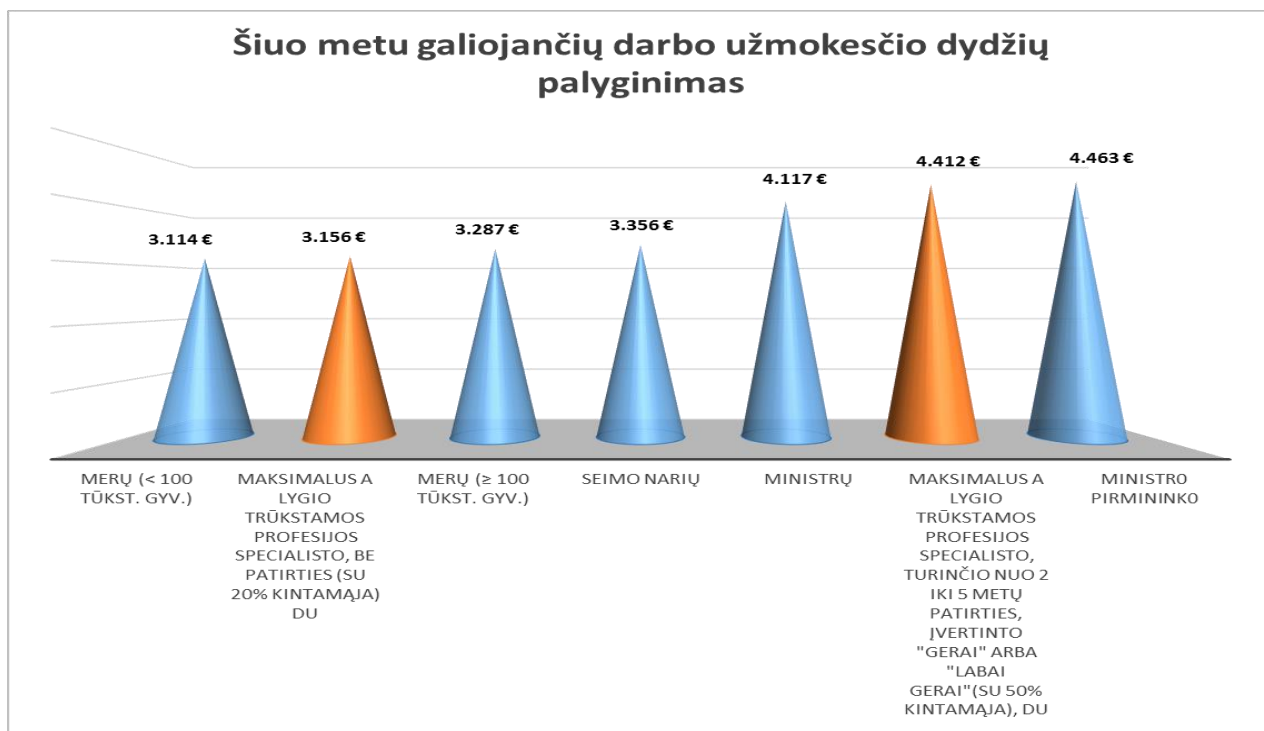
2) informuoti, su kokiomis problemomis susiduriama taikant pirmiau nurodytas teisės aktų nuostatas, siekiant įdarbinti ir (ar) išlaikyti (motyvuoti) paklausių profesijų darbuotojus, dirbančius pagal darbo sutartį, valstybės ir savivaldybių įstaigose ir pareigūnus statutinėse įstaigose;

3) pateikti pasiūlymus dėl galiojančio reglamentavimo tobulinimo, siekiant nustatyti galimybę paklausių profesijų (įskaitant profesijas, kurioms būtina aukšta profesinė kvalifikacija) valstybės ir savivaldybių įstaigų darbuotojams, dirbantiems pagal darbo sutartį, ir statutinių įstaigų pareigūnams mokėti didesnę darbo užmokesť.

Finansų ministerija, Socialinės apsaugos ir darbo ministerija, Sveikatos apsaugos ministerija, Teisingumo ministerija, Specialiųjų tyrimų tarnyba, Alytaus pataisos namai, Pravieniškių pataisos namai-atviroji kolonija, Lietuvos probacijos tarnyba ir Muitinės departamentas prie Finansų ministerijos esminių pasiūlymų dėl teisinio reglamentavimo tobulinimo nepateikė.

Finansų ministerija nurodė, kad pirmiau minėtų teisės aktų ir Sąrašo nuostatų praktikoje netaiko. Specialiųjų tyrimų tarnyba nurodė, kad taikant Sąrašą esminių problemų nekyla, tik atkreipė dėmesį, kad praktikoje dažnu atveju sunku nuspręsti dėl konkretaus Sąrašo nurodyto Lietuvos profesijų klasifikatoriaus kodo naudojimo tais atvejais, kai Specialiųjų tyrimų tarnybos pareigūnas ar darbuotojas atlieka funkcijas, priskirtinas keliems skirtingiems klasifikatoriaus kodams. Lietuvos probacijos tarnyba nurodė, kad jų įstaigoje nėra atliekamos funkcijos, atitinkančios Sąrašo nurodytas profesijas, todėl su taikymo problemomis nesusiduriama. Alytaus pataisos namai ir Pravieniškių pataisos namai-atviroji kolonija nurodė, kad galiojantis reglamentavimas iš esmės atitinka šių įstaigų poreikius, ir pasiūlė papildyti sąrašą šiomis profesijomis: ***šeimos gydytojo, vaikų ligų gydytojo, gydytojo psichiatro ir gydytojo odontologo***, nes susiduria su šių profesijų darbuotojų įdarbinimu ir išlaikymu (motyvavimu) arba artimiausiu metu susidurs dėl šiuo metu dirbančių gydytojų solidaus amžiaus. Sveikatos apsaugos ministerija pasiūlė į Sąrašą papildomai įrašyti ***teismo medicinos eksperto*** profesiją, nes Valstybinėje teismo medicinos tarnyboje pastebimas šios srities specialistų trūkumas: jų skaičius kasmet mažėja, apie 20 proc. teismo medicinos ekspertų jau yra pensinio amžiaus, o nauji neįsideda arba dirbantys palieka tarnybą dėl nekonkurencingo darbo užmokesčio.

Socialinės apsaugos ir darbo ministerija pateikė informaciją, kad Lietuvos Respublikos valstybės ir savivaldybių įstaigos, vadovaudamosi Valstybės ir savivaldybių įstaigų darbuotojų darbo apmokėjimo įstatymo 7 straipsnio 7 dalimi, nustatydamos darbuotojams, dirbantiems pagal darbo sutartis, pareiginės algos pastoviąją dalį, atsižvelgdamos į Sąrašą, papildomai gali įvertinti Lietuvos Respublikos darbo rinkoje atskirų profesijų trūkumą ir nustatyti sąraše nurodytų pareigybių pastoviosios dalies koeficientą, padidintą iki 100 proc. Pagal šiuo metu galiojančią reglamentavimą, trūkstamos profesijos A lygio (būtinai ne žemesnis kaip aukštasis išsilavinimas) specialisto be patirties pareiginė alga gali siekti 3156 eurus, o su nuo 2 iki 5 metų patirtimi – 4412 eurų. Toliau esančioje diagramoje pateikiamas palyginimas.

2018 m. kovo 31 d. duomenimis, valstybės ir savivaldybių įstaigose užfiksuoti 1059 (arba 1,14 proc.) darbuotojai, kuriems iki 100 proc. buvo padidinta pareiginės algos pastovioji dalis. Socialinės apsaugos ir darbo ministerijos nuomone, galiojantis reglamentavimas atitinka įstaigų poreikius. Valstybės ir savivaldybių įstaigų darbuotojų darbo apmokėjimo įstatyme numatytos pareiginių algų pastoviųjų koeficientų schemas gana plačios ir sudaro galimybes mokėti konkurencingą darbo užmokestį paklausių profesijų darbuotojams. Ministerija nurodė, kad konsultuojant ir atsakinėjant į paklausimus *nepastebėta problemų*, su kuriomis susiduriama taikant Valstybės ir savivaldybių įstaigų darbuotojų darbo apmokėjimo įstatymo 7 straipsnio 7 dalies nuostatas, todėl pasiūlymų dėl galiojančio reglamentavimo tobulinimo nepateikė.

Ekonomikos ir inovacijų ministerija, teikdama nuomonę dėl Sąraše nustatyto reglamentavimo tobulinimo, nurodė, kad viešojo sektoriaus darbuotojų darbo apmokėjimo reglamentavimas ir reikiamų darbuotojų pritraukimas į konkrečias darbo vietas, kuriose mokamas konkurencingas darbo užmokestis, turėtų būti sprendžiamas sistemiškai, sukuriant tvarų biudžetinių įstaigų darbuotojų darbo užmokesčio didinimo mechanizmą. *Galiojantis reglamentavimas*, kai Specialiųjų tyrimų tarnybos įstatymo 55 straipsnio 1 dalies 2 punkte, Valstybės ir savivaldybių įstaigų darbuotojų darbo apmokėjimo įstatymo 7 straipsnio 7 dalyje, Vidaus tarnybos statuto 56 straipsnio 1 dalies 6 punkte *numatyta galimybė mokėti iki 100 proc. didesnę darbo užmokestį apibendrintai nustatytų profesijų sąrašo atstovams galimai iškreipia sistemiškumą ir neatspindi realios padėties pagal regionus ir konkrečias įstaigas*. Ministerijos nuomone, Ilgalaikio tvaraus viešojo sektoriaus darbuotojų darbo užmokesčio finansavimo iki 2025 metų strategijoje, kurią rengia Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2018 m. gruodžio 5 d. nutarimu Nr. 1195 sudaryta Vyriausybės komisija, bus numatytas sistemiškas ir tvarus biudžetinių įstaigų darbuotojų darbo užmokesčio didinimo mechanizmas.

Ekonomikos ir inovacijų ministerija pasiūlė atitinkamais įstatymais pavesti ministrams *patiems nustatyti pareigybių*, į kurias sunku įdarbinti ar išlaikyti darbuotojus dėl nepakankamai konkurencingo darbo užmokesčio, *sąrašus pagal regionus ir įstaigų grupes*, taip pat pažymėjo, kad

tikslinga sukurti koeficientų sistemą, kuri leistų išlyginti darbo užmokesčio skirtumus tam tikrose pareigybėse ir darbo rinkoje.

Teisingumo ministerija atkreipė dėmesį, kad apklausus pavaldžias įstaigas pastebėta, kad Sąrašas turėtų būti pildomas keičiantis teisės aktams, aktualijoms ir prioritetams, taip pat pasiūlė nustatyti metodiką, pagal kurią būtų nustatomos įstaigose trūkstamų darbuotojų profesijos.

Teisingumo ministerija, teikdama nuomonę dėl teisinio reglamentavimo tobulinimo, nurodė, kad ta pati problema yra komplektuojant ir kai kurias *valstybės tarnautojų pareigybes*. Pavyzdžiui, Valstybinė duomenų inspekcija pastebi teisinį išsilavinimą turinčių kvalifikuotų darbuotojų, išmanančių asmens duomenų apsaugos problematiką, trūkumą. Konkursai ir atrankos į laisvas įstaigoje pareigas neįvyksta arba kvalifikuoti specialistai įstaigoje nesulaikomi, kaip manoma, dėl nemotyvuojančio darbo užmokesčio dydžio, taip pat dėl nelankstaus priemonių už papildomus darbus ar padidėjusį darbo krūvį mokėjimo sureguliuavimo Valstybės tarnybos įstatyme. Šio įstatymo 30 straipsnio 1 dalyje nustatyta, kad valstybės tarnautojui ne ilgesniam kaip 6 mėnesių per kalendorinius metus laikotarpiui gali būti skiriama viena iš dviejų nurodytų konkrečių priemonių, t. y. už pavadavimą arba papildomas užduotis. Nors naujos redakcijos Valstybės tarnybos įstatyme nustatyti didesni pareiginės algos koeficientai, tačiau jų negalima peržengti prireikus nustatyti didesnę darbo užmokesť ir pritraukti ar išlaikyti aukštos kvalifikacijos valstybės tarnautoją.

Atkreiptinas dėmesys, kad statutinėse įstaigose yra trijų tipų dirbantieji – karjeros valstybės tarnautojai, statutiniai valstybės tarnautojai (pareigūnai) ir darbuotojai, dirbantys pagal darbo sutartis, tačiau tik karjeros valstybės tarnautojams įstatyme nenumatyta galimybė mokėti didesnę darbo užmokesť (pvz., iki 100 proc. pareiginės algos dydžio priedą), jeigu atliekamos funkcijos atitinka profesiją, kurios darbuotojų trūksta Lietuvos darbo rinkoje, arba pareigybę sudėtinga sukomplektuoti dėl nekonkurencingo darbo užmokesčio tokios kvalifikacijos dirbančiajam. Atsižvelgdami į tai, papildomai siūlome analogiškai keisti ir Valstybės tarnybos įstatymą ir nustatyti lankstesnes galimybes mokėti karjeros valstybės tarnautojams priemokas, kai jo einamos pareigos priskiriamos prie pareigybių, į kurias sunku pritraukti ar jose išlaikyti tam tikrų profesijų darbuotojus valstybės ir savivaldybių įstaigose.

VRM, įvertinusi galiojančių valstybės ir savivaldybių įstaigų darbuotojų, Specialiųjų tyrimų tarnybos ir vidaus tarnybos sistemos pareigūnų profesijų, kurių trūksta Lietuvos Respublikos valstybės ir savivaldybių įstaigose, darbo apmokėjimo reglamentavimą ir pirmiau nurodytų įstaigų pateiktą nuomonę, teikia nuomonę dėl pirmiau nurodyto reglamentavimo ir pasiūlymus dėl jo tobulinimo.

1 pasiūlymas. Įvertinus suinteresuotų įstaigų pateiktas nuomones ir taikymo praktiką siūlytina iš *esmės nekeisti galiojančio reguliavimo, tik papildyti Sąrašą profesijomis, atsižvelgus į įstaigų poreikius ir įvertinus pateiktus motyvus*. Toks reglamentavimas šiuo metu padeda spręsti įstaigose tam tikrų profesijų darbuotojų ir pareigūnų trūkumo ir išlaikymo įstaigose problemas. Taip pat, atsižvelgus į Teisingumo ministerijos nuomonę ir siekiant užtikrinti, kad esant tam tikros kvalifikacijos valstybės tarnautojų trūkumui įstaigose ir siekiant reikiamus specialistus pritraukti ir išlaikyti valstybės tarnyboje, būtų galima jiems mokėti didesnę darbo užmokesť (pvz., nustatyto dydžio priedą), siūlytina atitinkamai *papildyti Valstybės tarnybos įstatymą, ir Sąrašą taikyti taip pat ir esant tam tikrų profesijų valstybės tarnautojų trūkumui*.

Galiojančio reguliavimo trūkumas yra tas, kad, prireikus papildyti Sąrašą, reikia keisti Vyriausybės nutarimą. Sąrašo keitimo procedūra, įskaitant pakeitimo projekto derinimą su suinteresuotomis institucijomis, ilgiau trunka, todėl nėra pakankamo lankstumo siekiant įstaigoms pritraukti ar išlaikyti trūkstamų profesijų darbuotojus ar pareigūnus. Kitas galiojančio reguliavimo trūkumas, kad minėtuose įstatymuose nenustatyta, kuo remiantis profesijos yra pripažįstamos

trūkstamomis. Be to, pirmiau nurodytų įstatymų ir Sąrašo reguliavimas yra ydingas tuo aspektu, kad faktiškai svarbiausias kriterijus yra tam tikrų profesijų darbuotojų trūkumas *ne Lietuvos darbo rinkoje, bet konkrečioje įstaigoje*, tačiau Sąrašas, vadovaujantis įstatymais, turėtų būti sudaromas ne pagal kiekvienos įstaigos poreikius, bet pagal Lietuvos darbo rinkos situaciją. Visgi tikrasis vertinamo reglamentavimo tikslas susijęs ne tiek su tam tikrų profesijų darbuotojų trūkumu Lietuvos darbo rinkoje, kiek su nekonkurencingu darbo užmokesčiu valstybės ir savivaldybių įstaigose, todėl, kaip nurodė ir Ekonomikos ir inovacijų ministerija, reikalingas sistemiškas ir tvarus biudžetinių įstaigų darbuotojų ir pareigūnų darbo užmokesčio didinimo mechanizmas, siekiant užtikrinti šių įstaigų darbuotojų konkurencingą darbo užmokestį.

Vertinant reglamentavimą, susijusį su profesijų, kurių darbuotojų trūksta Lietuvos Respublikoje, sąrašo sudarymu, paminėtinas Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2017 m. vasario 8 d. nutarimu Nr. 96 patvirtintas *Profesijų, kurioms būtina aukšta profesinė kvalifikacija, kurių darbuotojų trūksta Lietuvos Respublikoje, sąrašas*, patvirtintas įgyvendinant Lietuvos Respublikos įstatymo „Dėl užsieniečių teisinės padėties“ 44¹ straipsnio 1¹ dalį. Atkreiptinas dėmesys, kad šiuo metu jau yra parengtas ir pateiktas Vyriausybei minėto įstatymo pakeitimo projektas (TAIS Nr. 18-12715(2)), kuriuo siūloma keisti šio įstatymo 44¹ straipsnio 1¹ dalį ir nustatyti, kad *Profesijų, kurioms būtina aukšta profesinė kvalifikacija, kurių darbuotojų trūksta Lietuvos Respublikoje, sąrašą tvirtina* ne Vyriausybė, bet *ekonomikos ir inovacijų ministras*. *Sąrašas sudaromas remiantis verslo ir darbdavių asociacijų pateiktais duomenimis bei nacionalinės žmogiškųjų išteklių stebėsenos, vykdomos Vyriausybės nustatyta tvarka, informacija*. Tokiu pakeitimu, kai profesijų, kurių trūksta Lietuvos Respublikoje, sąrašą vietoj Vyriausybės tvirtina ministras, siekiami didesnio lankstumo ir trumpinama sąrašo pakeitimų derinimo trukmė, nes darbo rinkoje vyksta pokyčiai ir teisėkūros operatyvumas yra vienas iš svarbių veiksnių užtikrinant tinkamą reguliavimą.

Įvertinę pirmiau nurodytus galiojančio reguliavimo trūkumus, t. y. ilgiau trunkantis Sąrašo keitimo procesas ir su tuo susijęs nepakankamas reguliavimo lankstumas, taip pat tai, kad svarbiausias kriterijus sudarant Sąrašą yra ne tam tikrų **profesijų** darbuotojų ar pareigūnų trūkumas **Lietuvos darbo rinkoje**, bet nekonkurencingas darbo užmokestis valstybės ir savivaldybių įstaigose, įskaitant statutines įstaigas (kai kuriais atvejais – tik atskiruose regionuose (pavyzdžiui, Vilniaus mieste socialiniai darbuotojai uždirba 1087 eurus (neatskaičius mokesčių), o Visagino mieste – 684 eurus, remiantis Socialinės apsaugos ir darbo ministerijos paskelbtais 2018 m. I pusmečio duomenimis) ir konkrečių pareigybių, kuriose darbuotojų trūksta (pavyzdžiui, įstaigos direktoriaus pavaduotojo pareigybė, kuri koduojama bendru įstaigos vadovo profesijos kodu pagal Lietuvos profesijų klasifikatorių), teikiame 2 pasiūlymą dėl galiojančio teisinio reguliavimo tobulinimo.

2 pasiūlymas. Atsižvelgus į tai, kad šiuo metu dar tik rengiama Ilgalaikio tvaraus viešojo sektoriaus darbuotojų darbo užmokesčio finansavimo iki 2025 metų strategija, teikiamas pasiūlymas, kuris turėtų būti taikomas pereinamuoju laikotarpiu, t. y. kol viešojo sektoriaus darbuotojų ir valstybės tarnautojų darbo užmokestis taps konkurencingas. Pasiūlymo esmė – **tobulinti įstatymuose nustatytą reglamentavimą:**

1. Pakeisti Specialiųjų tyrimų tarnybos įstatymo 55 straipsnio 1 dalies 2 punktą, Valstybės ir savivaldybių įstaigų darbuotojų darbo apmokėjimo įstatymo 7 straipsnio 7 dalį ir Vidaus tarnybos statuto 56 straipsnio 1 dalies 6 punktą **atsisakant pavedimo Vyriausybei nustatyti profesijų, kurių darbuotojų trūksta Lietuvos Respublikoje, sąrašą, ir pripažinti netekusiu galios Sąrašą.**

2. Atsižvelgus į tai, kad įstatymų lygiu yra tvirtinami pareigybių ir jų grupių sąrašai, skirti pareiginių algų koeficientams nustatyti, ministrų įsakymų lygiu yra tvirtinami įvairūs pareigybių sąrašai (taikomi darbuotojų veiklai vertinti, darbo apmokėjimui reguliuoti, pailgintoms atostogoms

nustatyti ir pan.), siūlytina *įstatymais pavesti atitinkamiems ministrams patvirtinti pareigybių ar jų grupių, kurių darbuotojų trūksta valstybės ir savivaldybių įstaigose, sąrašus* (pagal atliekamas funkcijas ir (ar) funkcijoms atlikti reikalingą kvalifikaciją, taip pat pagal regionus ir (ar) įstaigas ar jų grupes, prireikus – nurodant ir įstaigos padalinį), kuriuose įrašytų pareigybių pareigūnams ar darbuotojams būtų galima nustatyti iki 100 proc. didesnę pareiginės algos pastoviosios dalies koeficientą arba priedą:

2.1. Specialiųjų tyrimų tarnybos įstatymu pavesti Specialiųjų tyrimų tarnybos direktoriui patvirtinti *pareigybių, kurių pareigūnų trūksta Specialiųjų tyrimų tarnyboje, sąrašą*. Į šį sąrašą būtų įrašomos pareigybės (pagal atliekamas funkcijas ir (ar) funkcijoms atlikti reikalingą kvalifikaciją, prireikus – nurodant ir įstaigos padalinį), vadovaujantis Specialiųjų tyrimų tarnybos įstatymo priedu, į kurias sunku pritraukti ar jose išlaikyti pareigūnus, atsižvelgus į darbo rinkos situaciją Lietuvoje ar regione.

2.2. Valstybės ir savivaldybių įstaigų darbuotojų darbo apmokėjimo įstatymu pavesti socialinės apsaugos ir darbo ministrui patvirtinti *pareigybių, kurių darbuotojų trūksta valstybės ir savivaldybių įstaigose, sąrašą*. Į šį sąrašą būtų įrašomos pareigybės (pagal atliekamas funkcijas ir (ar) funkcijoms atlikti reikalingą kvalifikaciją, taip pat pagal regionus ir (ar) įstaigas ar jų grupes, prireikus – nurodant ir įstaigos padalinį), į kurias sunku pritraukti ar jose išlaikyti darbuotojus valstybės ir savivaldybių įstaigose, remiantis atitinkamų ministerijų ir valstybės ir savivaldybių įstaigų pateiktais duomenimis ir argumentais, vadovaujantis atitinkamais pareigybių sąrašais (pavyzdžiui, Socialinių paslaugų srities darbuotojų pareigybių sąrašu, patvirtintu socialinės apsaugos ir darbo ministro 2014 m. spalio 13 d. įsakymu Nr. A1-487; Pavyzdiniu kultūros ir meno darbuotojų pareigybių sąrašu, patvirtintu kultūros ministro 2017 m. rugsėjo 19 d. įsakymu Nr. IV-948; Pareigybių, kurias atliekant darbas yra laikomas pedagoginiu, sąrašu, patvirtintu švietimo ir mokslo ministro 2003 m. spalio 9 d. įsakymu Nr. ĮSAK-1407) ir atsižvelgus į darbo rinkos situaciją Lietuvoje ar regione.

2.3. Vidaus tarnybos statutu pavesti vidaus reikalų, finansų ir teisingumo ministrams pagal kompetenciją patvirtinti *pareigybių, kurių pareigūnų trūksta atitinkamo ministro valdymo srities statutinėse įstaigose, sąrašą*. Į šį sąrašą būtų įrašomos pareigybės (pagal atliekamas funkcijas ir (ar) funkcijoms atlikti reikalingą kvalifikaciją, taip pat pagal regionus ir (ar) įstaigas ar jų grupes, prireikus – nurodant ir įstaigos padalinį), vadovaujantis Vidaus tarnybos statuto priedu, į kurias sunku pritraukti pareigūnus ar jose išlaikyti vidaus tarnyboje, remiantis atitinkamų statutinių įstaigų pateiktais duomenimis ir argumentais ir atsižvelgus į darbo rinkos situaciją Lietuvoje ar regione.

2.4. Valstybės tarnybos įstatymu pavesti vidaus reikalų ministrui patvirtinti *pareigybių, kurių valstybės tarnautojų trūksta valstybės ir savivaldybių įstaigose, sąrašą*. Į šį sąrašą būtų įrašomos pareigybės (pagal atliekamas funkcijas ir (ar) funkcijoms atlikti reikalingą kvalifikaciją, taip pat pagal regionus ir (ar) įstaigas ar jų grupes, prireikus – nurodant ir įstaigos padalinį), vadovaujantis Valstybės tarnybos įstatymo 1 priedu, į kurias sunku pritraukti ar jose išlaikyti valstybės tarnautojus valstybės ar savivaldybių įstaigose, remiantis atitinkamų įstaigų pateiktais duomenimis ir argumentais ir atsižvelgus į darbo rinkos situaciją Lietuvoje ar regione.

Siūlomas naujas reguliavimas:

1) užtikrintų, kad reguliavimas atitiktų realų valstybės ir savivaldybių įstaigų poreikį pritraukti ir išlaikyti tam tikrų pareigybių (pagal atliekamas funkcijas ir (arba) funkcijoms atlikti reikalingą kvalifikaciją) pareigūnus, valstybės tarnautojus ir darbuotojus motyvuojančiu, konkurencingu darbo užmokesčiu;

2) užtikrintų reguliavimo lankstumą, nes pavedus pareigybių sąrašus patvirtinti ministrams (ne Vyriausybei), sutrumpėtų reguliavimo keitimo laikas pasikeitus situacijai ir prireikus į įstaigose trūkstamų profesijų sąrašus įtraukti naujas profesijas;

3) nustatytų tinkamą, skaidrų ir aiškų darbo apmokėjimo reglamentavimą, sudaranti galimybes mokėti didesnę darbo užmokestį valstybės ir savivaldybių įstaigų darbuotojams, Specialiųjų tyrimų tarnybos ir vidaus tarnybos sistemos pareigūnams, paskirtiems į pareigas, kurių darbuotojų trūksta Lietuvos Respublikos valstybės ir savivaldybių įstaigose.

4) užtikrintų, kad trūkstamų valstybės tarnautojų, pareigūnų ar darbuotojų sąrašas būtų tikslesnis, labiau pagrįstas, nukreiptas į tikslingą trūkstamų darbuotojų įdarbinimą ir motyvavimą, sudarantis galimybę racionaliai ir skaidriai naudoti valstybės biudžeto lėšas ir patenkinti trūkstamų darbuotojų poreikį atskirų regionų viešojo sektoriaus įstaigose.

Atkreiptinas dėmesys, kad, derinant pasiūlymus su suinteresuotomis institucijomis, Socialinės apsaugos ir darbo ministerija nepritarė 2 pasiūlymui motyvuodama tuo, kad skirtingų sričių ministrų patvirtinti trūkstamų profesijų ar pareigybių sąrašai dar labiau iškreiptų darbuotojų darbo apmokėjimo sistemą, sudarytų sąlygas atskirose srityse nepagrįstai didinti vidutinį darbo užmokestį. Ministerija taip pat nurodė, kad galiojantis reguliavimas atitinka įstaigų poreikius ir kad ji nepastebėjo problemų, su kuriomis būtų susiduriama taikant Valstybės ir savivaldybių įstaigų darbuotojų darbo apmokėjimo įstatymo 7 straipsnio 7 dalį.

Kitos suinteresuotos institucijos dėl 2 pasiūlymo neprieštaravo, tačiau Ekonomikos ir inovacijų ministerija nepritarė 1 pasiūlymui, todėl bendros pozicijos kartu su suinteresuotomis institucijomis pasiekti nepavyko.

Atkreipiamame dėmesį, kad Vyriausybės komisijos nacionalinei žmogiškųjų išteklių stebėsenai koordinuoti 2019 m. vasario 22 d. posėdžio metu (protokolas Nr. LV-58) pritarta trūkstamų profesijų Lietuvoje sisteminio nustatymo poreikiui ir siekiui mažinti teisės aktų, nustatančių trūkstamas profesijas Lietuvoje, skaičių ir nutarta nustatyti vieną atsakingą vykdytoją, kuris parengtų ir pateiktų Vyriausybei svarstyti vieną trūkstamų profesijų sąrašą, kuriuo remiantis būtų priimami susiję institucijų sprendimai. Taip pat nutarta pasiūlyti Mokslo ir studijų stebėsenos ir analizės centrui (MOSTA) kartu su suinteresuotomis institucijomis iki 2019 m. kovo 29 d. pateikti pasiūlymus dėl trūkstamų profesijų nustatymo kriterijų, kuriais remiantis profesijos būtų įvardintos trūkstamomis. 2019 m. kovo 20 d. Lietuvos Respublikos Vyriausybės kanceliarijoje vykusiame pasitarime, kuriame dalyvavo MOSTA ir kitų suinteresuotų institucijų atstovai, buvo aptarti rengiami trūkstamų profesijų nustatymo kriterijai. Jais remiantis bus rengiamas trūkstamų profesijų Lietuvoje sąrašas, kuris nebus skirtas problemoms, susijusioms su valstybės ir savivaldybių įstaigoje trūkstamų profesijų pareigūnų ir darbuotojų klausimais, spręsti, bet bus labiau skirtas Lietuvos verslo ir iš trečiųjų šalių atvykstančių darbuotojų klausimams spręsti.

Atsižvelgdami į minėto pasitarimo metu aptartus klausimus ir siekdami nedidinti Lietuvoje trūkstamų profesijų sąrašų skaičiaus, taip pat įvertinę galiojančio reglamentavimo ir 1 pasiūlymo trūkumus, **siūlome pritarti 2 pasiūlymui**. Pritarus 2 pasiūlymui dėl teisinio reglamentavimo tobulinimo, siūlome pavesti VRM, Socialinės apsaugos ir darbo ministerijai ir Specialiųjų tyrimų tarnybai parengti ir iki 2019 m. rugsėjo 30 d. pateikti Vyriausybei atitinkamus Specialiųjų tyrimų tarnybos įstatymo, Valstybės ir savivaldybių įstaigų darbuotojų darbo apmokėjimo įstatymo, Valstybės tarnybos įstatymo ir Vidaus tarnybos statuto pakeitimo įstatymų projektus.

Pridedame atitinkamą Lietuvos Respublikos Vyriausybės pasitarimo protokolinio sprendimo projektą.

PRIDEDAMA. 1 lapas.

Vidaus reikalų ministras

Eimutis Misiūnas

Inga Prialgauskienė, tel. (8 5) 271 8233, el. p. inga.prialgauskiene@vrn.lt